

REFLEKTOR

Text: ZDENĚK JIRKŮ
Foto: JAN ŠILPOCH

OSAMĚNÍ JE NEJHORŠÍ DIAGNÓZA

Začalo to školkou pro děti s postižením, pokračovalo střediskem Dar a dnes je Paprsek v Praze 6 skoro legendou. Nejen pro vysokou úroveň péče o děti s kombinovaným postižením, ale hlavně pro nekonečnou energii své vedoucí Moniky Janákové. Pracuje tu už léta a oplývá zvláštním talentem – nové věci dokáže nejen vymýšlet (to umíme skoro všichni), ale dotáhnout je tak, aby opravdu sloužily malým i větším lidem a jejich rodinám. Takže tu najdou perfektní služby a mnoho dalšího. Ale co nejdůležitějšího se tu stalo? Vzniklo společenství. „Pamatují začátky, a jestli dobře počítám, dodnes jsme se postarali skoro o sto dvacet dětí. Některé se sem nyní vracejí, protože máme pobytovou službu a mohou zde mít vlastní pokojček a všechno, co potřebují. Počet dětí si vynásobte rodiči, sourozenci, babičkami... Se všemi se známe, víme o jejich práci.

K profesionalitě patří i soudit a – chcete-li – něha.

problémech, úspěších i karambolech.“ Ne náhodou si zkušená psycholožka s maminky tyká, ne náhodou začíná každé její setkání slovy – co bys potřebovala, ne náhodou se k ní děti v každém oddělení hlásí.

Obrovská zkušenosť je zřejmá i při skupinových sezeních s maminky – jiný svět prožívají ty, které mají první dítě (a hned s postižením), odlišná téma se probírají v rodinách se zdravými sourozenci, kam přibyl bratr nebo sestra s handicapem. Vlastně se o tom ani nemá moc mluvit, ale největším závažím všech těchto rodin je únava. Ne ta běžná z upracovaného dne nebo přehnaného sportování, ale neodstranitelná, nekonečná a beznadějná únava z nového a nového přemýšlení nad osudem, z celodenní péče o bezvládná tělčka a těla, z bezpodmínečného dodržování předepsaných úkonů, z několikerého vstávání každou noc... z hledání naděje.

VIDĚLI JSTE TAKOVOU BABIČKU?

Kateřina Procházková má tři děti. Nejstarší Vojtěšek má dětskou mozkovou obrnu. Ještě před několika lety vú-

bec nemohl chodit ven. Měl záchvaty, nesnášel jiný hlas než maminčin, prostor běžné prodejny ho děsil. Tady si postupně zvykal na jiné tváře, hlasy, prostředí. Trochu svobody a času pro rodinu, která se i díky tomu rozrostla o dva sourozence. Samozřejmě pomáhají i vzorné babičky, ale Vojta vlastně nemá žádné svaly, takže manipulace s bezvládným tělem je těžká.

Mít dítě s vážným postižením a dobré se o něj starat není jen namáhavé, ale je to i velký útok na sebevědomí a vnitřní sílu rodičů.

Zkrátka paní Kateřina doslova září, když má možnost vzít zdravé děti na sport, do kina, na výlet... a vědět, že o syna s postižením je postaráno. Jmenuje se to odlehčovací služby a zřídilo je zdejší občanské sdružení, které Monika založila s rodiči už v roce 1991. Nejprve přišly jednou za měsíc vikendy, pak týdenní pobyt, dnes si mohou pro své děti maminky objednat i hlídací večer a noc v běžný pracovní den. Předsedkyně sdružení

